

saavidt kan være naturligt, som Præsten ikke altid kjendte den Døde, medens de, der have staaet denne nær, kunne have haft en heel anden Leilighed til at vide, hvad der nærmest, maaskee i Stilhed, kunde have bevæget sig i ham. Paa den anden Side er det ogsaa naturligt, at der let kunde finde forskjellige Misbrug Sted, naar en Fremmed kunde benytte sig af en saadan almindelig Ret, paa en for den Alders Slægt krænkende Maade, ligesom denne Slægt dog ikke synes let at kunne komme til at tage sælles Bestemmelse om, hvem den helst ønskede at høre ved Graven. Men det synes dog, naar man først overhovedet vilde fremkomme med et saadant Lovforslag, at man da ved denne Lov ogsaa kunde have udvidet den Bestemmelse, der gjælder efter den nuværende Lovgivning, nemlig efter Cancelliskrivelsen af 21de Juni 1817, hvorefter det ikke kan være Nogen tilladt ved Rigbegængelser paa Kirkegaarden „at holde nogen Tale, uden dertil at have erholdt vedkommende Præsts Samtykke, hvilket dog ikke bør tildeles Andre end dem, der efter Lovgivningen ere berettigede til at prædike“, og hvorved det da altsaa er bestemt, at paa Kirkegaarden — thi det er om Kirkegaarden, jeg taler, ikke om Kirkerne — kan kun foruden af den vedkommende Sognepræst nogle Ord alene siges, med hans Tilladelse, enten af andre Præster, eller af saadanne Studenter, der engang have hørt theologiske Forelæsninger. Det forekommer mig altsaa, at der kunde blive Spørgsmaal, om denne Ret ikke kunde udvides, hvis ellers, hvad den foregaaende Taler anmeldte, Kirkegaardene i Fremtiden virkelig skulle blive til, hvad han kaldte en neutral Grund. Det Hensyn, der har holdt mig selv tilbage fra at søge et Forslag knyttet til Loven desangaaende, er det, at Geistligheden ikke officielt har haft Leilighed til at ytre sig om Sagen. Hvis det imidlertid ved nærmere Eftertanke skulde findes, at Kirkegaardene nu strax kunne betragtes saaledes, som den ærede foregaaende Taler (Hammerich) yttrede, kunde man mulig være betænkt paa til Sagens næste Behandling at stille Endringsforslag eller Tillægsforslag i den antydede Retning.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: At den Udkomst, som gennem dette Lovforslag søges tilfikkret de Sognefolk, som have løst Sognebaandet, til at benytte den Menigheds Kirke, af hvilken de ere udtraadte, ikke hviler paa nogen retslig Grund, synes allerede anerkjendt ved selve Lovforslaget, da det vel ellers ikke vilde være fremkommet, og jeg skal derfor ikke videre udtale mig derom, saameget mere som jeg i det Hele taget kun med stort Forbehold kan ytre mig om denne Sag. Imidlertid vil man vist indrømme, at Lovforslaget, hvis det vedtages i den Form, hvori det her foreligger, vil kunne medføre ikke uvæsentlige Ulemper, som deels kunde fremkaldes derved, at en Præst fra et fremmed Sogn kunde, ved at benytte et andet Sogns Kirke, komme i Collision med dets Præst, forsaavidt som denne selv kunde have Brug for den; deels ogsaa derved, at Sognebevoere, som have løst Sognebaandet, kunde have henvendt sig til Præster fra forskjellige Menigheder, og at der saaledes ogsaa mellem disse indbyrdes kunde opstaa Collision. Ligeledes vil der ved Benyttelsen af Kirkefangeren eller Skolelærerne, naar de skulle assistere ved kirkelige Handlinger, kunne opstaa Ulemper, som maatte søges forebyggede. Jeg troer imidlertid, at disse Ulemper af forskjellig Art vilde kunne ryddes af Veien ved reglementariske Bestemmelser, som udgik fra Regjeringen, og jeg antager derfor, at det vilde kunne bidrage til at skaffe Lovforslaget Fremgang, naar der i selve Loven blev optaget en dertil sigtende Bestemmelse. Jeg antager ogsaa, at det vilde være muligt at sammensatte i een Paragraph, hvad der her er indeholdt i to, saaledes at der f. Ex. i denne ene Paragraph kom til at staa: „De Medlemmer af Folkekirken, der have løst Sognebaandet ifølge Lov af 4de April 1855, skulle have Ret til, Enhver for sit Vedkommende, ved Begravelser paa deres Sognes Kirkegaarde, saavel som i deres Sognekirke at lade de kirkelige Handlinger udføre ved den Præst, til hvem de have sluttet sig“. Jeg troer, at Forslaget kunde vinde Indgang, naar dertil blev føjet den Bestemmelse, at dette